

Datum

2018-04-04

Vår referens

Annica Eriksson

Utvecklingssekreterare

annica.eriksson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Magnus Olsson (SD) om att polisanmäla ensamkommande migranter med uppskriven ålder för bidragsbrott STK-2017-1091

Sammanfattning

Magnus Olsson (SD) föreslår i en motion att kommunstyrelsen och arbetsmarknads och socialnämnden ska undersöka möjligheten till att Malmö stad ska verka för att polisanmäla ensamkommande migranter som fått åldern uppskriven för bidragsbrott. Motionen har skickats för yttrande till arbetsmarknads- och socialnämnden. Stadskontorets bedömning är att frågan om en ensamkommande asylsökande är under eller över 18 år har stor betydelse för vilka regler som gäller. Under asylprocessen är barn och vuxna som sökt asyl inskrivna vid migrationsverkets mottagningsenhet. Mottagningsenheten hanterar frågor om ekonomiskt bistånd, familjefterforskning med mera. Kommunen ansvarar för att utreda och tillgodose barnets behov av boende (placering) samt stöd och skydd inom ramen för socialtjänstlagen. Det innebär att Migrationsverkets åldersuppskrivning ska ligga till grund för den fortsatta handläggningen av ärenden, men att verksamheten i det enskilda fallet ska göra en självständig bedömning om det, trots Migrationsverkets beslut, finns skäl att fortsatt betrakta den enskilde som underårig. Stadskontoret bedömer att en kommunal boendeplacering för barn inte kan räknas som en ekonomisk förmån och därmed anmälas som ett bidragsbrott. Det som normalt avses med bidragsbrott är till exempel ekonomiskt bistånd där faktiska pengar betalas ut.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser Magnus Olssons (SD) motion om att polisanmäla ensamkommande migranter med uppskriven ålder för bidragsbrott besvarad med hänvisning till stadskontoret redovisning.

Beslutsunderlag

- Motion av Magnus Olsson (SD) om att polisanmäla ensamkommande migranter med uppskriven ålder för bidragsbrott
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 180130 §28 med Reservation (SD) och Särskilt yttrande (FI + V)
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 180409 Motion om att polisanmäla ensamkommande migranter med uppskriven ålder för bidragsbrott

Beslutsplanering

KS Fördelningsmöte 2017-09-11
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-04-09
Kommunstyrelsen 2018-05-02
Kommunfullmäktige 2018-05-31

Beslutet skickas till

Motionären
Arbetsmarknads- och socialnämnden

Ärendet

Magnus Olsson (SD) föreslår i en motion att kommunstyrelsen och arbetsmarknads och socialnämnden ska undersöka möjligheten till att Malmö stad ska verka för att polisanmäla ensamkommande migranter som fått åldern uppskriven för bidragsbrott. Motionären anser att redan idag polisanmäler Malmö stad personer som försökt tillskansa sig försörjningsstöd på falska grunder. På samma sätt menar motionären att Malmö stad ska anmäla ensamkommande migranter som får sin ålder uppskriven av Migrationsverket, för brott mot bidragslagen.

Motionären föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunstyrelsen och arbetsmarknads- och socialnämnden i enlighet med motionens intentioner och utifrån ett Malmöperspektiv undersöker möjligheterna till att Malmö stad ska verka för att polisanmäla ensamkommande migranter som fått sin ålder uppskriven av migrationsverket, för bidragsbrott. Att kommunstyrelsen ser över möjligheterna så att de personer som ljugit om sin ålder i asylprocessen, ska vara återbetalningsskyldiga till Malmö stad av motsvarande summa som de tillskansat sig på felaktiga grunder.

Bakgrund

Riksdagen har våren 2017 fattat beslut om ny lagstiftning gällande åldersbedömningar. De nya reglerna gäller från den 1 maj 2017 och de innebär att Migrationsverket ska bedöma en asylsökandes ålder tidigare i asylprocessen och fatta ett tillfälligt beslut om ålder om de anser att det finns skäl att ifrågasätta att den asylsökande är under 18 år. Bestämmelserna, som finns i 13 kap. utlänningslagen, tillämpas för asylansökningar som registrerats från och med den 1 februari 2017. För ansökningar som registrerats före detta datum ska de äldre bestämmelserna tillämpas.

Det tillfälliga beslutet gäller omedelbart, men kan överklagas. Det tillfälliga beslutet ersätts av ett slutgiltigt i samband med prövning av asylärendet. Innan Migrationsverket fattar ett tillfälligt beslut, som innebär att den asylsökande bedöms vara 18 år eller äldre ska den sökande ges tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning. Andra sätt för den sökande att göra sin ålder sannolik är att komma in med skriftliga och muntliga uppgifter angående sin ålder. Det är också möjligt för Migrationsverket att inhämta uppgifter från socialtjänsten enligt 17 kap. 1 § utlänningslagen.

Remissinstansens yttrande

Motionen har skickats för yttrande till arbetsmarknads- och socialnämnden. Yttrandet sammanfattas enligt följande; Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar inte för att betala ut bistånd för ensamkommande barn, detta ansvar ligger hos Migrationsverket. Arbetsmarknads-

och socialnämnden saknar därför grunder för att polisanmäla gruppen för bidragsbrott.

Enligt 3 § tredje stycket i lagen om mottagande av asylsökande (LMA) är det Migrationsverket som ansvarar för biståndet till de som omfattas av lagen. I 13 § LMA beskrivs de bistånd som lämnas enligt lagen, för ensamkommande barn. På kommunens boenden rör det dagersättning och särskilt bidrag. Familjehemsföräldrar får omkostnadsersättning vid sidan av arvudet för barns personliga utgifter varför dessa barn som regel inte har behov av dagersättning och särskilt bidrag från Migrationsverket (Socialstyrelsen, 2016).

Arbetsmarknads- och socialnämnden ska enligt 6 § bidragsbrottlagen göra en polisanmälan vid misstanke om brott enligt denna lag. Förvaltningen har rutiner och riktlinjer kring anmälan om misstänkt bidragsbrott. I 1 § bidragsbrottlagen beskrivs vilka ekonomiska förmåner som omfattas av lagen; bidrag, ersättningar, pensioner och lån för personligt ändamål som enligt lag eller förordning beslutas av Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, kommunerna eller arbetslöshetskassorna.

Med hänvisning av vad som redogjorts i ärendet föreslår arbetsmarknads- och socialnämnden att motionen ska anses vara besvarad då nämnden inte betalar ut ekonomiska förmåner för personligt ändamål till gruppen motionären avser.

Stadskontorets bedömning

Frågan om en ensamkommande asylsökande är under eller över 18 år har stor betydelse för vilka regler som gäller i olika delar av den asylsökandes liv i Sverige och för vilka regler som gäller i asylprocessen. För asylsökande som är underåriga, det vill säga under 18 år, gäller reglerna om ensamkommande barn och man omfattas generellt av barnrätten. Är personen över 18 år gäller istället de regler som gäller för vuxna. Under asylprocessen är barn och vuxna som sökt asyl inskrivna vid migrationsverkets mottagningsenhet. Mottagningsenheten hanterar frågor om ekonomiskt bistånd, familjeefterforskning med mera. Migrationsverket ansvarar för att administrera statliga ersättningar till kommunerna samt för andra statliga ersättningar till kommuner och landsting som rör såväl asylsökande barn och vuxna som nyanlända med uppehållstillstånd.

Kommunen ansvarar för att utreda och tillgodose barnets behov av boende (placering) samt stöd och skydd inom ramen för socialtjänstlagen. Ett beslut om exempelvis bistånd eller god man upphör inte per automatik att gälla enbart med anledning av att Migrationsverket skrivit upp en ungdom i ålder eller fattat ett tillfälligt beslut om ålder.

Om barnets ålder skrivs upp till att vara över 18 år är socialnämnden skyldig att göra en bedömning om den unge har vårdbehov (4 kap. 1 § socialtjänstlagen). Detta förutsätter, enligt de regler som gäller från 1 juli 2017, att den enskilde vårdas enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) eller har ett vårdbehov som beror på sådana förhållanden som anges i 3 § LVU men ges vård med stöd av SoL. För dessa unga kan alltså kommunen få ersättning även efter 18 års ålder. Kvarstår behoven kan kommunen fortsätta bevilja insatser fram till att individen fyller 21 år och får därmed kostnader ersatta av Migrationsverket under förutsättning att individen var barn vid asylansökan och att vårdkedjan inte är bruten. Det innebär att Migrationsverkets åldersuppskrivning ska ligga till grund för den fortsatta handläggningen av ärenden, men att verksamheten i det enskilda fallet ska göra en självständig bedömning om det,

trots Migrationsverkets beslut, finns skäl att fortsatt betrakta den enskilde som underårig.

Utifrån ett kommunalt perspektiv är det bra att en åldersbestämning sker tidigare i asylprocessen. Det medför mindre risk för att omfattande resurser som är avsedda för barn läggs på individer som sedan bedöms vara vuxna. En uppskrivning av åldern innebär för den asylsökande unge vuxne en omfattande förändring, och i vissa avseenden en begränsning av personens livssituation när det gäller boende, skola/utbildning och rätten till hälso- och sjukvård. För den enskilde innebär åldersuppskrivningen en förstärkt rättssäkerhet genom att Migrationsverkets tillfälliga beslut om ålder kan överklagas till en migrationsdomstol.

Motionären föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunstyrelsen ser över möjligheterna så att de personer som ljugit om sin ålder i asylprocessen, ska vara återbetalningsskyldiga till Malmö stad av motsvarande summa som de tillskansat sig på felaktiga grunder. Motionären menar att redan idag polisanmäler Malmö stad personer som försökt tillskansa sig försörjningsstöd på falska grunder. Stadskontoret bedömer att en kommunal boendeplacering för barn inte kan räknas som en ekonomisk förmån och därmed anmälas som ett bidragsbrott. Det som normalt avses med bidragsbrott är till exempel ekonomiskt bistånd där faktiska pengar betalas ut.

Stadskontoret förslår att motionen ska anses besvarad med vad som anförts i ärendet.

Ansvariga

Bertil Siöström Avdelningschef

Pia Kanold Sekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör